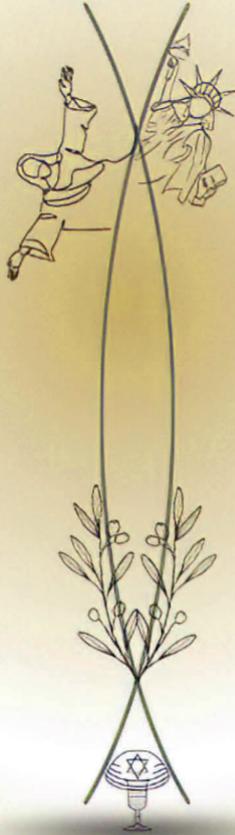

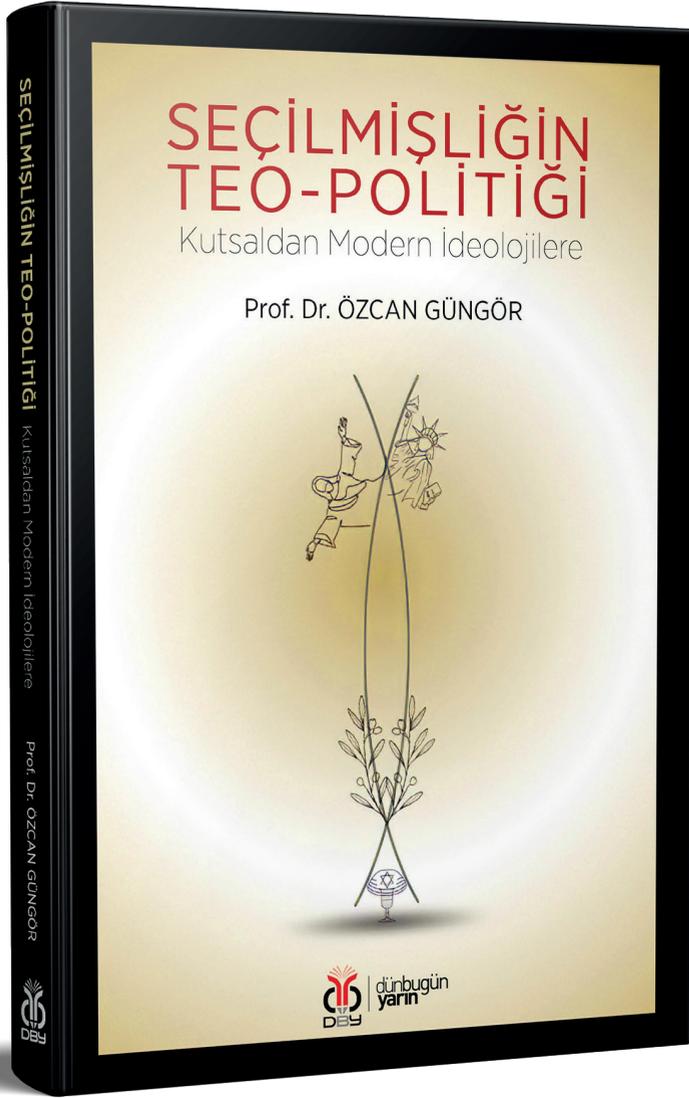
SEÇİLMİŞLİĞİN TEO-POLİTİĞİ

Kutsaldan Modern İdeolojilere

Prof. Dr. ÖZCAN GÜNGÖR

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün” den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2026, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 484

Araştırma-İnceleme: 47

ISBN 978-625-5905-94-9

Sertifika No: 52315

1. Baskı: İstanbul, 2026

Yazar:

Prof. Dr. Özcan Güngör

Yayın Yönetmeni:

İrfan Güngörür

Kapak Tasarımı:

Zakire Nur Babayiğit

Kapak/Mizanpaj:

DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Birlik Baskı Ozalit San. Tic. Ltd. Şti.

(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Seçilmişliğin Teo-politiği: Kutsaldan Modern İdeolojilere

/ Yazar: Özcan Güngör (Prof. Dr.)

İstanbul: DBY Yayınları, 2026.

264 s. ; 13,5 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 484) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-5905-94-9

1- Din Sosyolojisi 2- Tarih 3- İsrail 4- Teo-Politik 5- Filistin 6- Siyonizm

7- Ortadoğu 8- Kutsal Topraklar 9- Seçilmişlik

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI

Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4

Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul

www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Ön Söz.....	9
Giriş.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM TEOLOJİK TEMELLER

Yahudilik İnancı ve Yahudiler	23
Hıristiyanlıkta Kolektif Seçilmişlik Anlayışı.....	61
İslam'da Kolektif Seçilmişlik Anlayışı	69

İKİNCİ BÖLÜM SEÇİLMİŞLİK KAVRAMININ SOSYOLOJİ VE DİN SOSYOLOJİ TEMELLERİ

Seçilmişlik Kavramının Sosyoloji ve Din Sosyolojisi Açısından Analizi.....	131
Sosyolojik Teoriler ve Seçilmişlik	134
Seçilmişlik ve Sosyal Kimlik Teorisi	138
Modern Kimlik ve Sosyal Yapı.....	140
Seçilmişlik ve Ötekileştirme Süreçleri	144
Karizmatik Otorite ve Seçilmiş Liderler.....	145
Seçilmişlik ve Etnik Kimlik.....	146

Seçilmişlik ve Kültürel Miras.....	149
Kültürel Anlatılarda Seçilmişlik.....	152
Seçilmişlik ve Teo-politik Anlatılar.....	156

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

MODERN TOPLUMLARDA SEÇİLMİŞLİK: BİLİMSEL, İDEOLOJİK VE POLİTİK YANSIMALAR

Dini-Metafizik Kökenlerden Seküler Üstünlük İddiasına.....	162
Bilimsel İrkçilik ve Biyolojik Determinizm ile “Seçilmiş İrk” İddiası.....	162
Sosyal Darwinizm: Doğanın Seçilmiş Olanın Hayatta Kalması.....	165
Ulus-Devletler ve İdeolojik Rejimlerde Seçilmişlik.....	167
Kolonyalizm, Emperyalizm ve “Medeniyet Misyonu”.....	172
Antropolojide “Medeniyet Hiyerarşisi” ve Kurumsallaşan Seçilmişlik.....	176
Modern Zamanlarda Seçilmişlik Söylemlerinin Siyasal ve Sosyolojik Sonuçları: İrkçilik, Soykırım, Ayrımcılık ve Dışlayıcılık.....	178
Politik Paranoya: Bir Kılıf mı?.....	188
Amerikalıların Seçilmişlik İnancı ve Apokaliptik Düşünce.....	189

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SEÇİLMİŞLİĞİN PSİKOLOJİSİ VE YANSIMALARI

Seçilmişlik İnancının Psikolojik Temelleri.....	195
Seçilmişlik, Kolektif Kader ve Sembolik Ölümsüzlük.....	201
Kolektif Narsisizm: “Biz ve Onlar” Ayrımının Psikolojisi.....	205
İsrail’in Gazze’deki Şiddet Politikasının Teo-psikolojisi.....	208

BEŞİNCİ BÖLÜM

KARŞILAŞTIRMALI ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Modern Dönem ve Siyonist Görünümler.....	213
Siyonizmin “Seçilmiş Halk” İnancını Yeniden Şekillendirmesi.....	216

Seçilmişliğin Yarattığı Felaketler: Siyonist Saldırıları.....	218
Sosyolojik Süreçler Çerçevesinde Seçilmişlik Hissi.....	222
İslam’ın Diğer Dinlerle Seçilmişlik Anlayışındaki Farklılıkları.....	224
Seçilmişlik Düşüncesinin Arap ve Müslümanlara Geçiş Etkileşimi.....	230
Sünniliğin Şiileşmesi ve Seçilmişlik Sorunu.....	231
Seçilmişlik ve Evrensel Değerler.....	232

Sonuç..... 235

Kaynakça..... 247

Dizin..... 259

Ön Söz

İnsanlık tarihi, bir bakıma “özel olma” arzusunun tarihi olarak da okunabilir. Tarihsel süreç incelendiğinde, her çağda, her coğrafyada ve neredeyse her inançta, toplulukların kendilerini önce tabiatın yasaları, ardından Tanrı ve nihayetinde tarih tarafından ‘seçilmiş’ addettikleri görülmektedir. Bu seçilmişlik, kimi zaman sürgünlerde bir halkı ayakta tutan umut; kimi zaman da savaşların, soykırımların ve zulümlerin en yıkıcı gerekçesi olmuştur.

Bu kitabın amacı, tam da bu gerilimi akademik açıdan çözümlemektir: Seçilmişlik kavramını yalnızca dar bir teolojik mesele olarak değil; dinî, sosyolojik, psikolojik ve modern siyasal boyutlarıyla bütüncül biçimde ele almak ve kutsal metinlerden modern ideolojilere, peygamberlerin dilinden devletlerin propagandasına, ibadetlerden soykırımlara uzanan geniş bir yelpazede seçilmişlik inancının serüvenini ortaya koymaktır. Çünkü seçilmişlik, sadece bir inanç değil; aynı zamanda bir kimlik, bir iktidar ve bir vicdan meselesidir.

Neden seçilmişlik? Çünkü bu kavram, geçmişin teolojilerini olduğu kadar bugünün politikalarını da şekillendirmektedir. Kudüs’te, Gazze’de, Bosna’da, Ruanda’da, Myanmar’da yaşanan çatışmaların arka planında, “biz seçilmişiz, onlar değil” diyen ideolojik ve teolojik söylemler vardır. Seçilmişlik, yalnızca Tanrı ile kul arasındaki bir ahit değil; aynı zamanda toplumsal kimliğin, modern ideolojilerin ve ötekileştirme pratiklerinin de en güçlü dayanaklarından biridir.

Bugün insanlığın karşı karşıya olduğu sorunları –ırkçılık, dini fanatizm, aşırı sağ çatışmalar, emperyalist politikalar– anlamak için seçilmişlik mitini çözümlenmek bir zaruret haline gelmiştir. Bu kitap, tam da bu nedenle güncel ve tarihsel açıdan önemlidir. Çünkü seçilmişlik üzerine düşünmek, aslında bir yönüyle insanlığın kendi vicdanıyla hesaplaşmasıdır.

Bu eser, seçilmişlik kavramını dört ana katman üzerinden incelemektedir.

1-Teolojik Temeller: Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam’da seçilmişlik anlayışları; ahitler, ümmet kavramı, “Yeni İsrail” öğretisi, “fırka-i nâciye” gibi tarihsel ve doktrinel boyutlarıyla ele alınmıştır. Burada seçilmişliğin kutsal bir sorumluluk mu yoksa ayrıcalık iddiası mı olduğu tartışılmaktadır.

2-Sosyolojik ve Psikolojik Temeller: Sosyal Kimlik Teorisi, kolektif narsisizm, sembolik ölümsüzlük gibi teoriler üzerinden seçilmişlik, toplumsal kimlik inşası ve ötekileştirme süreçleri bağlamında incelenmiştir. Burada seçilmişlik mitinin kimliği koruyan ama aynı zamanda ayrımcılığı besleyen ikili doğası ortaya konmuştur.

3-Modern Dönem ve İdeolojiler: “Amerikan İstisnacılığı”, Siyonizm, Sosyal Darwinizm, Kolonyalizm ve Nazi ideolojisi örneklerinde seçilmişliğin modern seküler versiyonları tartışılmıştır. Bu bölümde seçilmişliğin kutsaldan ideolojiye nasıl dönüştüğü gözler önüne serilmiştir.

4-Karşılaştırmalı Analiz: Doğu ve Batı’da seçilmişliğin farklı yüzleri, dinler ve ideolojiler arasındaki ortaklıklar ve ayrımlar, sonuçta evrensel bir ufka bağlanmaktadır: Asıl seçilmişlik, üstünlük değil sorumluluktur.

Bu kitap yalnızca bir bilgi derlemesi değildir. Aynı zamanda bir eleştiri ve sorgulama metnidir. Çünkü seçilmişlik inancı, tarih boyunca çoğu kez araçsallaştırılmış, dinlerin özündeki adalet ve merhamet çağrıları unutulmuş, yerine tahakküm, üstünlük ve dışlama söylemleri geçirilmiştir.

Yahudiliğin ahitleri, Hıristiyanlığın “Yeni İsrail” iddiası, İslam’daki mezhepçi daralmalar; modern çağda Amerikan istisnacılığı, Siyonizm

ve Nazi ırkçılığı... Tüm bu örnekler, seçilmişlik inancının nasıl ideolojilerin kılıfına dönüştüğünü göstermektedir. Bu kitap, okuyucusunu yalnızca bilgilendirmeyi değil, aynı zamanda sorgulamaya ve eleştiril bir bakış geliştirmeye davet etmektedir.

Seçilmişlik düşüncesi, yalnızca teorik bir mesele değil, toplumların yaşamında kanlı bir gerçektir. Gazze’de yıkıntılar altında kalan çocuklar, Srebrenitsa’da toplu mezarlara gömülen gençler, Ruanda’da katledilen yüz binler... Hepsi farklı ideolojilerin, farklı dinî yorumların kurbanıdır ama aynı zihniyetin ürünüdür: “Biz seçilmişiz, onlar değersiz.”

Kur’an’ın “Biz sizi kavimler ve kabileler halinde yarattık ki birbirinizi tanıyasınız” (Hucurat 49: 13) ayeti, Tevrat’ın “milletlere ışık olma” ideali (Yeşaya 42: 6) ve İncil’in “Tanrı sevgidir” (1. Yuhanna 4: 7) öğüdü, aslında ortak bir hakikati hatırlatır: Seçilmişlik, üstünlük değil sorumluluktur. Bu kitap, işte bu kimi zaman unutilan, ihmal edilen veya istismar edilen vicdani çağrıyı akademik bir üslupla dile getirmeye çalışmaktadır.

Bu önsöz, bir kapanış değil; bir yolculuğa davettir. Bu kitabı eline alan okur, yalnızca teolojik, sosyolojik ve tarihsel bir incelemeye değil; aynı zamanda kendi vicdanıyla yüzleşmeye davet edilmektedir.

Belki kitabın sonunda okuyucu şu soruları soracaktır:

- Seçilmişlik inancı bana ne öğretiyor?
- Kendi kimliğimde bu inancı nasıl taşıyorum?
- Sorumluluğu mu üstünlüğü mü seçiyorum?
- İnsanlık olarak ortak bir seçilmişliği, yani adalet ve merhameti, inşa edebilir miyiz?

Seçilmişlik, yanlış anlaşıldığında insanlığın felaketidir; doğru yorumlandığında ise insanlığın kurtuluş çağrısıdır. Çünkü asıl seçilmişlik, Tanrı’nın ya da tarihin bize bahsettiği bir ayrıcalık değil; bizim bilinçli tercihlerimizdir: adaleti seçmek, merhameti seçmek, insan kalmayı seçmektir.

Prof. Dr. Özcan Güngör

Ankara, 2026

Kaynakça

- Adam, B. (2007). Yahudilik. Ş. Gündüz (Ed.), *Yaşayan Dünya Dinleri* (s. 227). Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları.
- Adler, A. (2018). "Aşğılık Duygusunun Dengelenmesi, Saygılık ve Üstünlük Çabası" <https://www.cafrende.org/asagilik-duygusunun-dengelenmesi-sayginlik-ustunluk-cabasi-alfred-adler/>
- Akça Ataç, C. (2007). "The Apocalyptic Empire of America", *Revue LISA/LISA e-journal*, Vol. V – No:3 , 133-148.
- Aktaş, H. E. (2017). İsrail'de dinî kurum, oluşum ve referansların siyasi, kamusal ve hukukî alanlara etkileri. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 31(1), 29–48.
- Aktürk, H. (2021). Dini grupların sosyolojik tahlili: Zorluklar, zorunluluklar, sınırlar. *Journal of Islamic Research*, 32(3), 615–633.
- Al Maghrib (2016). The Excellence of the Quraysh - AlMaghrib Institute <https://www.almaghrib.org/2016/04/20/the-excellence-of-the-quraysh/>
- Albayrak, F. M. (2022). Siyasal iktidarın kurucu meşruiyet temeli olan çoğunluk ilkesi bağlamında halifenin Kureyşliliği. *Tasavvur - Tekirdağ İlahiyat Dergisi*, *8*(2), 1329–1362. <https://doi.org/10.47424/tasavvur.1168682>
- Al-Mughrabi, N.-Farge, N. (2025). How many Palestinians has Israel's Gaza offensive killed?" <https://www.reuters.com/world/middle-east/how-many-palestinians-has-israels-gaza-offensive-killed>
- Altalafha, Z. G. (2025). Sectarian Conflict and Its Impact on the Stability of the Umayyad State: An Analytical Study of the Relationship Between Power and Islamic Sects (41–132 AH / 661–750 AD). *International Journal of Humanities and Social Science*, 15, 365-374. <https://doi.org/10.30845/ijhss.v15p35>

- Altınel, T. S. (2002). *İslamî Kaynaklara Göre Yahudilik'teki Seçilmişlik* (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Anlı, İ., & Bahadır, G. (2012). Kendilik Psikolojisine Göre Narsisistik ve Sınır Kişilik Bozukluğu. *Studies in Psychology*, 27, 1-12
- Araz, Ö. F. (2021). Yeni Ahit'te ve Kur'an-ı Kerim'deki Yahudilere Yöneltilen Eleştirilerin Analizi. *İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 791-833. <https://dergipark.org.tr/download/article-file/1597754>
- Arendt, H. (1951). *The origins of totalitarianism*. Harcourt, Brace & World.
- Ariel, S. D. (2025). "Chosen People: Some Modern Views" <https://www.myjewishlearning.com/article/chosen-people-some-modern-views/#:~:text=The%20greatest%20challenge%20to%20chosenness,for%20social%20and%20political%20accep%20ADtance>
- Arkoun, M. (2002). *The Unthought in Contemporary Islamic Thought*. London: Saqi.
- Asad, T. (2003). *Formations of the secular: Christianity, Islam, modernity*. Stanford University Press.
- Assmann, J. (1997). *Moses the Egyptian: The Memory of Egypt in Western Monotheism*. Harvard University Press.
- Ataç, C. A. ve Gürsel, B. (2005). Amerikan Apokaliptiğinin Dünü Bugünü. *Doğu Batı (Bir Zamanlar Amerika), Düşünce Dergisi*, 8 (32): 73-89.
- Atzmon, G. (2014). *Göçebe kimlik: Yahudi kimlik siyaseti üzerine bir inceleme* (D. Temel & F. Peyma, Çev.). İstanbul: İlimyurdu.
- Aydın, F. (2018). *Yahudilik: Tarih, inanç, ibadet, kültür*. İstanbul: Mahya Yayıncılık.
- Aydın, M. (2002). "Kilise". TDV İslâm Ansiklopedisi. <https://islamansiklopedisi.org.tr/kilise>
- Ayten, A. (2018). *Dindarlık ve ruh sağlığı*. <http://www.hazardemegi.org/dindarlik-ruh-sagligi/>
- B'Tselem. (2024). *Statistics on casualties in the Gaza Strip in 2023–2024*. B'Tselem.
- Bacık, G. (2017). Sünniliğin Şiileşmesi ve Seçilmişlik Sorunu. *Kıtalararası*. <https://kitalararasi.com/2017/10/sunniligini-siilesmesi-ve-secilmislik-sorunu-gokhan-bacik/>
- Bakaç, N., & Gündüz, Ş. (2024, 6 Ocak). İşgal ve soykırımın temel argümanı: Seçilmişlik ve vadedilen topraklar mitosu. Perspektif Online. <https://www.perspektif.online/isgal-ve-soykirim-in-temel-argumani-secilmislik-ve-vadedilen-topraklar-mitosu/>
- Bakkal, A. (2005). Ebû Bekir'in halife seçilmesinde "İmamlar Kureyş'tendir" hadîsinin rolü üzerine [On the role of the hadith "The imams are from the

- Quraish" in the election of Abu Bakr as the caliph]. İstem: İslâm San'at, Tarih, Edebiyat ve Müsikîsi Dergisi, 6, 87–103
- Baron, S. W. (1952). *A social and religious history of the Jews*. Columbia University Press.
- Barth, K. (1957). *Church dogmatics: The doctrine of election*. T&T Clark.
- Bauer, Y. (2001). *Rethinking the Holocaust*. Yale University Press.
- Bayraktar, M. (2016). *Üç dinin tarihi*. Ankara: Say Yayınları.
- Becker, Ernest. (1973). *The Denial of Death*. New York: Free Press.
- Bedel, H. (2025). "İtikadi ve Teolojik Yapı". <https://www.ehlibeytalimleri.com/itikadi-ve-teolojik-yapi#:~:text=%C4%B0mamet%2C%20%C4%B0mamiye%20%C5%9Ei%C3%AEl%C4%9Fine%20g%C3%B6re%20n%C3%BCb%C3%BCvvet,Bu%20y%C3%B6n%C3%BCyle%20%C4%B0mamet%2C%20Velayet%20%C3%A7er%C3%A7evesinde>
- Beker, A. (2008). "The Contemporary Rivalry over the Chosen People: Jewish, Christian, and Muslim Perspectives" <https://jcpa.org/article/the-contemporary-rivalry-over-the-chosen-people-jewish-christian-and-muslim-perspectives/#:~:text=Many%20Jews%2C%20throughout%20the%20generations%2C,on%20other%20peoples>
- Bellah, R. N. (1967). Civil religion in America. *Daedalus*, 96(1), 1–21.
- Berger, P. L. (1967). *The sacred canopy: Elements of a sociological theory of religion*. Doubleday.
- Berkowitz, M. (2004). "What Does "Chosen" Mean?" <https://www.jtsa.edu/torah/what-does-chosen-mean/#:~:text=Abraham%20Joshua%20Heschel%20answers%20our,in%20both%20our%20personal%20lives>
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. Harvard University Press.
- Boz, G., & Kurt, A. (2019). Teopolitik bağlamda Amerikan istisnacılığı ve sivil din. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *28*(2), 99–128.
- Brekus, C. (2023). *The myth of American "chosenness"* [Konferans konuşması]. Walter B. and Kay W. Shurden Lecture, BJC. <https://bjconline.org/s4-ep-23-the-myth-of-american-chosenness/>
- Britannica (2025). "How many people died in the Vietnam War?" <https://www.britannica.com/question/How-many-people-died-in-the-Vietnam-War#:~:text=In%201995%20Vietnam%20released%20its,or%20went%20missing%20in%20action>
- Britannica. (2025). *Chosen people*. Encyclopedia Britannica. Erişim tarihi: <https://www.britannica.com/topic/chosen-people>
- Bulliet, R. (1979). *Conversion to Islam in the Medieval Period: An Essay in Quantitative History*. Harvard University Press.

- Bulut, Z. (2016). Mezheplerin ayrışma konusu haline getirilmesi ve hakikat tekelciliği: İslam'ın hakikati ve mezhep sorunu. In M. Evkuran (Ed.), *27-28 Kasım 2015 Kelam Çalıştayı* (ss. 255-447). Ankara: İSAM. https://isamveri.org/pdfdrq/D255447/2016/2016_BULUTZ.pdf#:~:text=y%C3%B6neticileri%C2%20iktidar%20sahipleri%20ve%20muhalefet,Mezhep%20olgusu.
- Carlie, K. (2021). "Ashura and the Power of the Martyr: How Ritual Mourning has Preserved and Strengthened Global Shia Identity" <https://manchesterhistorian.com/2021/ashura-and-the-power-of-the-martyr-how-ritual-morning-has-preserved-and-strengthened-global-shia-identity-by-kane-carlie/#:~:text=into%20political%20tools%20is%20in,has%20also%20been%20used%20to>
- Cartwright, M. (2017). "Mandate of Heaven". https://www.worldhistory.org/Mandate_of_Heaven/
- Chazan, R. (2006). *The Jews of Medieval Western Christendom, 1000–1500*. Cambridge University Press.
- Cohn-Sherbok, D. (2017). *Judaism: History, belief and practice* (2. baskı). Routledge.
- Crawford, N. C. (2023). "Blood and Treasure: United States Budgetary Costs and Human Costs of 20 Years of War in Iraq and Syria, 2003-2023". <https://watson.brown.edu/costsofwar/files/cow/imce/papers/2023/Costs%20of%2020%20Years%20of%20Iraq%20War%20Crawford%2015%20March%202023%20final%203.21.2023.pdf#:~:text=In%20early%202002%2C%20in%20the,%E2%80%9D6%20Preemption>
- Creationism. (2025). *1 Peter 2: 9: A Theological Exposition*. [http://creationisonline.com/BC/SdaBc-7%20\(60\)%201%20Peter.pdf](http://creationisonline.com/BC/SdaBc-7%20(60)%201%20Peter.pdf). Erişim tarihi: 01.06.2025.
- Crone, P. (1980). *Slaves on horses: The evolution of the Islamic polity*. Cambridge University Press.
- Çakmak, F. (2025). Seçilmişlik doktrini ve antropomorfik tanrı anlayışı: Yahudi teolojisinin sosyal ve siyasi etkileri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 11* (Özel Sayı), 381-399. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4442829>
- Çelik, M. (2016). Seçilmişlik sanrısının etiyojisi yahut etiyojistik seçilmişlik sanrısı. Serbestiyet. Erişim tarihi: 3 Ağustos 2025, <https://serbestiyet.com/yazarlar/secilmislik-sanrisinin-etiyolojisi-yahut-etiyolojik-secilmislik-sanrisi-24363/>
- Çiftçi, H. A. (2017). Kitab-ı Mukaddes'te İsrailoğulları'nın Seçilmişliği ve Justin Martyr'in Seçilmişlik Eleştirisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 38*(1), 219-235. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/794143>

- Çiftçi, N. (2019). Emevi Devleti'nde iktidar ve muhalefetin dini söylem analizi [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Daalder, I. H., & Lindsay, J. M. (2003, January 1). The globalization of politics: American foreign policy for a new century. *Brookings Institution*. <https://www.brookings.edu/articles/the-globalization-of-politics-american-foreign-policy-for-a-new-century/>
- Demirci, K. (2000). *Yahudilik ve dini çoğulculuk*. İstanbul: Ayışığı Kitapları.
- Demirden, A. (2019). Terör örgütlerinde radikalleşme süreçlerinin psikolojik analizi: FETÖ örneğinde iki piramitli model. *Güvenlik Çalışmaları Dergisi, 21*(2), 149–162. <https://dergipark.org.tr/pub/gcd/issue/53137/704458>
- Dikmen, F. (2014). Doç. Dr. Kemal Ataman ile "Sivil din" üzerine bir söyleşi. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1*(2), 151–166. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/40252>
- Döğner, K. G. (2024). "ABD'de siyahilere yönelik ırkçılığın kökeni: Jim Crow Yasaları ve Mirası" <https://www.aa.com.tr/tr/ayrimcilikhatti/dun-bugun/abdde-siyahilere-yonelik-irkciligin-kokeni-jim-crow-yasalari-ve-mirasi/1821343>
- Duignan, B. (2025). *Divine right of kings*. Britannica. <https://www.britannica.com/topic/divine-right-of-kings>
- Dumont, L. (1980). *Homo hierarchicus: The caste system and its implications*. University of Chicago Press.
- Durkheim, E. (1995). *The elementary forms of religious life* (K. E. Fields, Trans.). Free Press. (Original work published 1912).
- Durmuş, A. (2019). Kur'an'a göre 'seçilmişlik'. <https://www.aytendurmus.com/yazilar/403-kur-an-a-gore-secilmislik.html>
- Dursunoğlu, İ. (2016). Sosyal Darwinizm. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6 (1), 210–221. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/317908>
- Encyclopaedia Judaica. (2007). "Seventy Nations." 2nd ed. Jerusalem: Keter.
- Eren, M. E. (2014). Bir rivayetin kısa anatomisi: Tarihsel süreçte iftirak hadisinin anlaşılma biçimleri üzerine. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 55*(2), 59-98. https://doi.org/10.1501/Ilhfak_0000001416
- Eren, M. E. (2018). Farklı İslam yorumları olarak mezhepler. *İslami Araştırmalar, 29*(2), ss. 331-347.
- Eriksen, T. H. (2010). *Ethnicity and nationalism: Anthropological perspectives*. Pluto Press.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. W. W. Norton.
- European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). (2017). *Second European Union minorities and discrimination survey: Muslims – Selected findings*. Publications Office of the European Union.

- Fatoohi L. (2024). *Who are the chosen ones? The Qur'an's correction of the Bible*. Yaqeen Institute. <https://yaqeeninstitute.org/read/paper/who-are-the-chosen-ones-the-qurans-correction-of-the-bible-on-the-election-of-the-children-of-israel>
- Firestone, R. (2024). *Gerçek seçilmiş toplum kimdir? Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da seçilmişliğin anlamı* (M. Özalp & H. Sakalioğlu, Çev.; M. İskenderoğlu, Çev. Ed.). [Genel yayınyönetmeni: B. Şakar]. 1. Baskı.
- Firestone, R. (2024). Gerçek Seçilmiş Toplum Kimdir? Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam'da Seçilmişliğin Anlamı (M. Özalp & H. Sakalioğlu, Çev.; M. İskenderoğlu, Ed.). Memfis Yayınları.
- Fishman, A. (1992). *Judaism and modernization on the religious kibbutz* (pp. 42–47). New York: Cambridge University Press.
- Fredriksen, P. (2008). *Augustine and the Jews: A Christian Defense of Jews and Judaism*. Yale University Press.
- Fromm, E. (1973). *The anatomy of human destructiveness*. Holt, Rinehart and Winston.
- Fuchs, L. S. (2016). “What Should it Mean to Be “The Chosen People”?” <https://reformjudaism.org/blog/what-should-it-mean-be-chosen-people#:~:text=Nearly%20%2C000%20years%20ago%2C%20the,Prophet%20Amos%20proclaimed>
- Gençoğlu, H. (2019). Güney Afrika'da Irkçılığın Tarihsel Kökenleri. *Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 2 (2), 79–120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ismus/issue/42712/515286>
- Giddens, A. (1991). *Modernity and self-identity: Self and society in the late modern age*. Stanford University Press.
- Ginzberg, L. (2003). *Legends of the Jews* (Vol. 1–7). Philadelphia: JPS.
- Golec de Zavala, A. (2011). Collective narcissism and intergroup hostility: The dark side of ‘in-group love’. *Social and Personality Psychology Compass*, 5(6), 309–320.
- Golec de Zavala, A. (2024). *The psychology of collective narcissism: Insights from social identity theory*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003296577>
- Golec de Zavala, A., Cichocka, A., & Iskra-Golec, I. (2009). Collective narcissism and its social consequences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(6), 1074–1096.
- Golec de Zavala, A., Cichocka, A., Eidelson, R., & Jayawickreme, N. (2009). Collective narcissism and its social consequences. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(6), 1074–1096.
- Gorski, P. S. (2017). *American covenant: A history of civil religion from the Puritans to the present*. Princeton University Press.
- Gould, S. J. (1996). *The mismeasure of man*. W. W. Norton & Company.

- Göka, E. (2010). ‘Seçilmişlik’ Duygusu, Sağlıklı Değil”. <https://www.aktuelpsikoloji.com/prof-erol-goka-secilmislik-duygusu-saglikli-degil-8702h.htm>
- Göka, E. (2024). “Kendini “seçilmiş” sanmanın laneti”. <https://erolgoka.net/kendini-secilmis-sanmanin-laneti/>
- Gültekin, S. (2008) “Amerikan Dış Politikasının Kökenleri ve Amerikan Dış Politik Kültürü”, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 5, Sayı 19, s. 119-144.
- Gürkan, S. L. (2005). Kur'an'a Göre Seçilmişlik Kavramı ve İsrailoğulları'nın Seçilmişliği Meselesi. *İslam Araştırmaları Dergisi*(13), 25-61.
- Gürkan, S. L. (2005). Kur'an'a göre seçilmişlik kavramı ve İsrailoğulları'nın seçilmişliği meselesi. *İslâm Araştırmaları Dergisi*, 13, 25–61.
- Gürkan, S. L. (2006). Yahudilikte Seçilmişlik Anlayışı. *Bilim ve Sanat Vakfı Bülteni*, 60. https://www.bisav.org.tr/Bulten/9/115/yahudilikte_secilmislik_anlayisi
- Gürkan, S. L. (2008). *The Jews as a Chosen People: Tradition and Transformation*, Routledge Taylor and Francis Group, New York.
- Gürkan, S. L. (2009). Bir dinler tarihi yorumcusu olarak İbn Haldun: Seçilmişlik inancına ‘asabiyet’ kavramıyla bakmak. *EKEV Akademi Dergisi*, 13(39), 345–346.
- Gürkan, S. L. (2012). *Yahudilik* (Gözden geçirilmiş 4. baskı). Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM): İstanbul.
- Gürkan, S. L. (2013). Yahudilik. *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/yahudilik>
- Gürsu, O. (2024). Kötülüğün sıradanlaştırılması: Gazze soykırımını bağlamında psikolojik bir analiz. *Burdur İlahiyat Dergisi*, 8, 130–149.
- Habermas, J. (1999). *Öteki olmak, öteki ile yaşamak* (İ. Aka, Çev.). Yapı Kredi Yayınları.
- Halbwachs, M. (1992). *On collective memory*. University of Chicago Press.
- Harmon-Jones, E., Simon, L., Greenberg, J., Pyszczynski, T., Solomon, S., & McGregor, H. (1997). Terror management theory and self-esteem: Evidence that increased self-esteem reduces mortality salience effects. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(1), 24–36. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.72.1.24>
- Hasanoğlu, E. (2025). Anti-Siyonist Yahudilerin dini argümanları ve değerlendirilmesi. *Filistin Araştırmaları Dergisi, Özel Sayı: Kudüs'te Kimlik ve Mekan*, 264–266.
- Hatiboğlu, M. S. (1978). İslâm'da ilk siyâsi kavmiyetçilik: Hilâfetin Kureyşliliği. *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, *23*, 121–213.
- Hawkins, M. (1997). *Social Darwinism in European and American thought, 1860–1945: Nature as model and nature as threat*. Cambridge University Press.

- Hawting, G. R. (2000). *The first dynasty of Islam: The Umayyad Caliphate AD 661-750*. Routledge.
- Hertzberg, A. (1997). *The Zionist idea: A historical analysis and reader*. Jewish Publication Society.
- Hindawi (2025). "İbn Haldun'un Tarihi". <https://www.hindawi.org/books/74797079/3/#:~:text=%D8%A7%D9%84%D8%A5%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%D8%8C%20%D9%88%D9%84%D8%A7%20%D9%8A%D8%B9%D8%B1%D9%81%20%D8%A5%D9%84%D8%A7%20%D8%B9%D9%85%D9%84,%D8%B6%D8%B9%D9%81%20%D9%82%D8%B1%D9%8A%D8%B4%20%D9%88%D8%B1%D8%AC%D8%AD%D8%A7%D9%89%20%D8%BA%D9%8A%D8%B1%D9%87%D8%A7%20%D8%B9%D9%84%D9%8A%D9%87%D8%A7>
- Hirsh, R. A. (1984). "Reconstructionist Judaism and the Rejection of Chosen People" <https://www.myjewishlearning.com/article/reconstructionist-judaism-and-the-rejection-of-chosen-people/#:~:text=It%20should%20be%20noted%20that,apologetic%20arguments%20for%20its%20retention>
- Hodgson, M. G. S. (1955). How did the early Shi'a become sectarian? *Journal of the American Oriental Society*, 75(1), 1-13.
- Home Office. (2018). *Hate crime, England and Wales, 2017/18*. UK Government. <https://www.myjewishlearning.com/article/chosen-people-some-modern-views/#:~:text=The%20greatest%20challenge%20to%20chosenness,for%20social%20and%20political%20accep%20ADtance>
- Hudson (2008). "The Caliphate Attempted: Zaraqawi's Ideological Heirs, Their Choice for a Caliph, and the Collapse of Their Self-Styled Islamic State of Iraq" <https://www.hudson.org/national-security-defense/the-caliphate-attempted-zaraqawi-s-ideological-heirs-their-choice-for-a-caliph-and-the-collapse-of-their-self-styled-islamic-state-of-iraq/#:~:text=political%20capital%20of%20the%20nascent,84>
- Iraq Body Count. (2008). *Iraq body count*. Retrieved from <https://www.iraqbodycount.org>
- İncil (2025). 1. Petrus 2: 9. <https://kutsalkitap.info.tr/?q=1pe.2:9>
- Jewish Encyclopedia. (1906). *Chosen people*. Funk & Wagnalls.
- Johnson, K. (2014). Civilian deaths in Afghanistan war reach new high in 2014: U.N. *Reuters*. Retrieved from <https://www.reuters.com>
- Kanter, Ö. (2017). Kurtuluşa eren fırka/el-Fırkatu'n-Nâciyye inancı. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(31), 29-46. <https://doi.org/10.14395/hititilahiyat.333304>
- Karahan, S. (2025). Siyonist Yahudi kimliği: Kassız Yahudilikten steroidli Siyonizme. *Filistin Araştırmaları Dergisi (Bulletin of Palestine Studies)*, 17(Yaz/Summer), 35-66. <https://doi.org/10.34230/fiad.1669754>

- Katar, M. (2007). İsrail kavminin seçilmişliği üzerine bir araştırma. *İslâmî Araştırmalar Dergisi*, *20*(4), 458-463. https://www.islamiaraştırmalar.com/journal_article/israil-kavminin-secilmisligi-uzerine-bir-arastirma-a-survey-on-israelitesbeing-a-chosen-nation/
- Kıllıoğlu, M. E. (2021). ABD dış politikasında insan hakları: Tarihi gelişimi ve dış politika aracı olarak kullanımı. *ASSAM Uluslararası Hakemli Dergi (ASSAM-UHAD)*, 8(18), 45-65.
- Kırtunç, A. L. (2005). Kim Bu Amerikalı, Bu Yeni Adam. *Doğu Batı (Bir Zamanlar Amerika)*, *Düşünce Dergisi*, 8 (32): 97-111.
- Kohut, H. (1971). *The Analysis of the Self*. New York, NY: International Universities Press.
- Krinis, E. (2014). *God's Chosen People: Judah Halevi's 'Kuzari' and the Shī'ī Imām Doctrine*. Brepols Publishers n.v.
- Kugel, J. (1997). *The Bible as it was*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Kur'an Yolu (2025). El Enbiya. <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Enbiya%C3%A2-suresi/2575/92-93-ayet-tefsiri> El Hucurat. <https://kuran.diyaret.gov.tr/tefsir/Hucur%C3%A2t-suresi/4625/13-ayet-tefsiri>
- Küçük, A. (2018). *Dinler tarihi*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Kyllingstad, J. R. (2025). "Measuring the Master Race: Physical anthropology in Norway, 1890-1945". Open Book Publishers. <https://books.openedition.org/obp/2378>
- LaFeber, W. (1994). *The American Age: U.S. Foreign Policy At Home And Abroad 1750 To The Present*, New York, Norton.
- Langmuir, G. I. (1990). *Toward a definition of antisemitism*. University of California Press.
- Laqueur, W. (2003). *A history of Zionism*. Schocken Books.
- Lehmann, H. (1991). The Germans as a chosen people: Old Testament themes in German nationalism. *German Studies Review*, 14(2), 261-273. <https://www.jstor.org/stable/1430562>
- Levine, A. J. (2007). *The misunderstood Jew: The church and the scandal of the Jewish Jesus*. HarperCollins.
- Lewis, B. (1993). *Islam and the West*. Oxford University Press.
- Lipset, S. M. (1996). *American exceptionalism: A double-edged sword*. W. W. Norton & Company.
- Mamdani, M. (2001). *When victims become killers: Colonialism, nativism, and the genocide in Rwanda*. Princeton University Press.
- Marshall, G. (1999). *Sosyoloji Sözlüğü*, (Çev. Osman Akınhay, Derya Kömürçü), Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.

- Mohamed, A. (2012). Şîa'nın İmamette İsmet Doktrininin Eleştirisi. Çev. Aydın, Ö. Journal of Istanbul University Faculty of Theology (8), 231-246.
- Moss, A. (2022). "Are the Jews the Chosen People?"
- Natividad, I. (2022). "Why the story of the United States needs to be challenged". <https://news.berkeley.edu/2022/04/12/why-the-story-of-the-united-states-needs-to-be-challenged/#:~:text=acknowledging%20its%20own%20history%20of,history%20that%20is%20often%20ignored>
- Novak, D. (1983). *The image of the non-Jew in Judaism: An historical and constructive study of the Noahide laws*. Edwin Mellen Press.
- Novak, D. (1995). *The Election of Israel: The Idea of the Chosen People*. Cambridge University Press.
- O'Brien, C. (2017). *Chosen peoples and the universal church in the early Middle Ages*. Ecclesiastical History Society. <https://eccleshistsoc.wordpress.com/2017/08/18/chosen-peoples-and-the-universal-church-in-the-early-middle-ages/>
- O'Sullivan, J. L. (1845). Annexation. *United States Magazine and Democratic Review*, 17 (1), 5–10. <https://pdcrondas.webs.ull.es/anglo/OsullivanAnnexation.pdf>
- ORB (2008). "Update on Iraqi Casualty Data" https://en.wikipedia.org/wiki/Casualties_of_the_Iraq_War?utm_source=chatgpt.com
- Oster, M. (2010). "Sephardi leader Yosef: Non-Jews exist to serve Jews" <https://www.jta.org/2010/10/18/israel/sephardi-leader-yosef-non-jews-exist-to-serve-jews#:~:text=JERUSALEM%20A0,Jews%20exist%20to%20serve%20Jews>
- Özkul, O. ve Balcı, E. (2022). Kutsallık Bağlamında Türk İslam Ülküsü ve Dinî Eklektik Sloganlar. *Asya Studies Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 6(22), 167-178 <https://doi.org/10.31455/asya.1138247>
- Péri, M. (2019). Samuel P. Huntington: Chosen peoples? Gods, nations, and rulers—Religion and nation in international politics. *Philosophy Study*, 9(6), 318–332. <https://doi.org/10.17265/2159-5313/2019.06.003>
- Pew Research Center. (2019). *European public opinion three decades after the fall of communism*. Pew Research Center.
- Price, M., Klingner, J., Qtiash, A., & Ball, P. (2014). *Updated statistical analysis of documentation of killings in the Syrian Arab Republic*. Human Rights Data Analysis Group. Geneva: HRDAG.
- Pyszczynski, T., Solomon, S., & Greenberg, J. (2015). Thirty years of Terror Management Theory: From genesis to revelation. *Advances in Experimental Social Psychology*, 52, 1–70. <https://doi.org/10.1016/bs.aesp.2015.03.001>
- Rahman, F. (2009). *Major themes of the Quran*. University of Chicago Press.

- Rençber, F. (2017). İslam birliği inşasında bir engel olarak mezhep-cemaat taassubu ve çözüm yolları. *Mezhep Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 77-102. <https://doi.org/10.18403/emakalat.303020>
- Rutkowski, A. (2017). "On Jewish Chosenness and Israeli Chauvinism" <https://jewishcurrents.org/on-jewishness-chosenness-and-israeli-chauvinism#:~:text=still%20keep%20the%20traditional%20%E2%80%9Cchosen%20%E2%80%9D,many%20%E2%80%94%20that%20imply%20Jewish>
- Said, E. (1979). *Orientalism*. Vintage.
- Said, E. W. (1978). *Orientalism*. Pantheon Books.
- Sarna, J. D. (1983, Spring). Chosenness on our mind [Review of the book *The chosen people in America: A study in Jewish religious ideology*, by A. M. Eisen]. *Judaism*, 34(2), 245–248
- Sarna, J. D. (1986). *Understanding Genesis: The heritage of biblical Israel*. Schocken Books.
- Sarna, N. M. (1989). *Genesis: The traditional Hebrew text with new JPS translation*. Philadelphia: JPS.
- Sayar, K. (2016). *Kült mü, Cemaat mi?* Lacivert Dergi. <https://www.lacivertdergi.com/dosya/2016/10/05/kult-mu-cemaat-mi>
- Shapira, A. (1992). *Land and power: The Zionist resort to force 1881–1948* (pp. 8, 14, 74). California: Stanford University Press.
- Smith, A. D. (1991). *National identity*. University of Nevada Press.
- Smith, A. D. (1999). *Myths and memories of the nation*. Oxford University Press.
- Smith, A. D. (2003). *Chosen Peoples: Sacred Sources of National Identity*. Oxford University Press.
- Smith, F. (2025). "Stories of the Trail of Tears" <https://www.nps.gov/fosm/learn/historyculture/storiestrailoftears.htm#:~:text=Starting%20in%201831%2C%20they%20were,and%20removed%20to%20Indian%20Territory>
- Spencer, C. (2014, 1 Ağustos). *American exceptionalism: Exemplifying patriotism and justifying imperialism*. E-International Relations. <https://www.e-ir.info/2014/08/01/american-exceptionalism-exemplifying-patriotism-and-justifying-imperialism/>
- Staub, E. (2011). *Overcoming evil: Genocide, violent conflict, and terrorism*. Oxford University Press.
- Tajfel, H. (1970). Experiments in intergroup discrimination. *Scientific American*, 223(5), 96–102.
- Tajfel, H. (1978). *Differentiation between social groups*. Academic Press.
- Troen, S. I. (2013). Israeli views of the land of Israel/Palestine. *Israel Studies*, 18(2), 100-114. doi:10.2979/israelstudies.18.2.100

- Tuveson, E. (1949). *Millennium and Utopia: A Study in the Background of the Idea of Progress*. Berkeley: University of California Press
- Tzfadya, E. (2023). Modern Shia Islamic and Jewish Political Theosophy: An Elective Affinity? *Religions*, 14(2), 176. <https://doi.org/10.3390/rel14020176>
- United Nations Human Rights Council. (2018). *Report of the independent international fact-finding mission on Myanmar*. United Nations.
- United Nations. (1999). *The fall of Srebrenica*. UN Report A/54/549.
- Üner, Y. (2024). Yahûdilikteki seçilmişlik inancının Ahmesîlik'e etkisi üzerine bir inceleme. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)*, 11(1), 326–329.
- van Niekerk, B. (2018). The concept of chosen people in the construction and maintenance of Jewish identity. *HTS Teologiese Studies / Theological Studies*, 74(3), 8 pages. doi:<https://doi.org/10.4102/hts.v74i3.4947>
- Volkan, V. D. (2001). *Transgenerational transmissions and chosen traumas: An aspect of large-group identity*. *Group Analysis*, 34(1), 79-97. https://www.academia.edu/17887906/Transgenerational_Transmissions_and_Chosen_Traumas_An_Aspect_of_Large_Group_Identity
- Watt, W. M. (1968). *Islamic Political Thought*. Edinburgh University Press.
- Watt, W. M. (1973). *The formative period of Islamic thought*. Edinburgh University Press.
- Weber, M. (1978). *Economy and society* (G. Roth & C. Wittich, Eds.). University of California Press.
- Weber, M. (1978). *Economy and society: An outline of interpretive sociology* (G. Roth & C. Wittich, Eds.). University of California Press. (Orijinal çalışma 1922)
- Weber, M. (2001). *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism* (T. Parsons, Çev.). Routledge.
- Wellhausen, J. (1958). *The Arab Kingdom and Its Fall*. Routledge & Kegan Paul.
- Wertheimer, J. (1993). *A People Divided*. New York: Basic Books.
- Winthrop, J. (1989). A Model of Christian Charity (1630). In N. Baym et al. (Eds.), *The Norton Anthology of American Literature* (pp. 24–27). New York: Norton. <https://teachingamericanhistory.org/document/a-model-of-christian-charity-2/>
- Wright, N. T. (2012). *The new testament and the people of God*. Fortress Press.
- Yamaç, M. (2022). Din referanslı hareketlerin sosyo-politik bağlamda karşılaştırılması: Evanjelizm ve Gülenizm (FETÖ) örneği. *Tetkik*, 2(Eylül), 285–318.
- Yeniçırak, H. (2023). The first form of racial thought: Proto-racism. *Van Yüzüncü Yıl University the Journal of Social Sciences Institute*, 59, 252-272.

Dizin

11 Eylül 192, 220

A

ABD 18, 20, 50, 59, 66, 68, 98, 132, 140, 141, 142, 143, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 166, 169, 170, 171, 173, 174, 175, 176, 178, 179, 180, 181, 183, 185, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 213, 214, 215, 220, 223, 236, 242

Abraham ibn Daud 28, 32

Afganistan 181, 192, 193

Afrika 119, 122, 166, 167, 168, 170, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 179, 188, 193, 223, 242

Ahit Sandığı 25, 162

Ahura Mazda 14

Alevî 121

Alman Nazizmi 161

Amerikan İslamı 121

Amerikan istisnacılığı 10, 159, 161, 169, 194, 244

Anglo-Sakson Protestanların 160, 169, 170, 171, 236

Anthony Giddens 132, 141, 142

Apokaliptik Düşünce 189

Apologetik 52

Apostolik Kilisesi 147

Arap/-lar 33, 58, 71, 76, 80, 84, 87, 88, 121, 125, 126, 127, 128, 129, 155, 172, 212, 230

Arap Merkezilik 125

Arap Üstünlüğü 126

Aryan (Alman) 140, 164, 168, 171, 240, 243

Asya 81, 119, 121, 122, 149, 159, 166, 171, 172, 173, 174, 176, 177, 192, 193, 242

Asya-Pasifik 172

Aşırı sağ çatışmalar 10

Augustinusçu Sentez 37

B

Batı/-lı 10, 40, 141, 142, 143, 144, 160, 161, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 182, 184, 188, 191, 215, 235, 238, 241, 242, 244

Berger 16, 131, 132, 141, 142

Beyaz Afrikaner 171

Bilimsel Irkçılık 161, 162, 242

Biyolojik Determinizm 161, 162

Bosna 9, 180, 183, 184, 200, 241

Bourdieu 128, 137, 138, 146

Brimadevi van Niekerk 21

Büyük İskender 14

C

Cemaat 105, 106, 108, 123

Cemaatü'l-Müslimin 109

Cemaleddin Afgani 107

Cezalandırma 43

Ç

Çin 14, 152, 172

D

Davudî 25

Dini fanatizm 10

Din sosyolojisi 131

Doğu 10, 20, 69, 142, 143, 144,
172, 174, 176, 190, 213, 220, 235,
242, 244

Dört Halife 79, 125

E

Edomlular 30

Edward Said 88, 106, 132, 142,
143, 144, 174, 175, 215, 242

Ehl-i Beyt 76, 80, 101, 110, 120,
123

Ehl-i Hadis 109, 119

El-Kaide 112, 113, 117, 119, 124

Emevî/-ler 79, 80, 85, 88, 93, 95,
97, 125, 126, 127, 128, 129

Émile Durkheim 131, 132, 133,
134, 135, 141, 239

Emperyalist politikalar 10

Emperyalizm 172, 177, 242

Eretz İsrail 17

Ermeni 147

Ernest Becker 199, 201, 204

Eski Ahit 22, 37, 61, 64, 65, 66, 67,
130, 147, 162, 189

Etiyopya 172

Etnik Kimlik 82, 146, 147, 223

Evanjelik Hareketler 158

Evrenselci Eleştiriler 59

Evrensel Değerler 232

F

Fars/-lar 80, 129

Faşizm 18

Fırka-i Nâciye 10, 99, 100, 101,
102, 103, 104, 105, 106, 107, 109,
110, 111, 112, 113, 114, 115, 116,
117, 118, 119, 120, 121, 122, 123,
124, 125, 238, 244

Fısıh yemeği 31

Filipinler 174, 191, 194

Filistin/-liler 83, 98, 158, 159, 172,
179, 207, 208, 216, 217, 219, 221

Fransız/-lar 122, 135, 143, 148,
161, 165, 174, 183, 236

Fransız Milliyetçiliği 148

G

Gazze 9, 11, 179, 181, 184, 195,
200, 201, 207, 208, 209, 219, 239,
241, 243, 245

Geleceğin dini 147

George W. Bush 190, 192

Gök Tanrı 149, 152

Gök'ün Mandası 14, 152

Güneş Tanrıçası 149

H

Hakko Ichiu 171, 172

Hanefî 119

Hâricilik 112

Hartmut Lehmann 22

Haşd-i Şabi 121

Hazar 32

Hıristiyan 29, 36, 37, 38, 39, 40,
42, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68,
69, 72, 78, 81, 86, 102, 126, 132,
144, 145, 147, 155, 156, 158, 170,
189, 213, 214, 215, 218, 220, 221,
224, 225, 227, 229, 239, 240

Hindistan 111, 117, 119, 174

Holokost 45, 50, 150, 164, 171,
180, 218, 221, 243

Hz. Âdem 71

Hz. Davud 25, 28, 217

Hz. Havvâ 71

Hz. İsa 36, 37, 38, 41, 61, 62, 63,
64, 65, 67, 68, 144, 189, 227, 230

Hz. Meryem 38, 73

Hz. Muhammed 71, 76, 77, 79, 80,
84, 85, 90, 91, 99, 100, 108, 114,
119, 123, 125, 126, 145, 226

Hz. Musa 24, 25, 73, 77, 147, 157,
162, 213

Hz. Nuh 29, 33, 57, 70, 73, 105,
110, 114, 120, 226

I

II. Dünya Savaşı 45, 168, 171, 172,
177

Irak 94, 98, 120, 121, 180, 181,
192, 193, 194

ırkçılık 10, 18, 158, 160, 161, 162,
163, 164, 165, 168, 169, 170, 178,
188, 242, 244

ırksal zorunluluk 18

İŞİD 112, 113, 114, 117, 119, 120,
121, 124, 193

İ

İbrahimî 123, 187

İbraniler 33, 147

İlahi bir görev 18

İlahi Seçilmişlik İnancı 90

İ'lâ-yı Kelimetullah 82

İmamet 90, 91, 92, 93, 95, 96, 120,
123, 231

İmamet doktrini 92

İran 94, 96, 97, 98, 99, 116, 120,
121, 129, 153

İslam ahlakı 125

İsrail/-liler 10, 21, 23, 24, 25, 26,
27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35,

36, 38, 41, 44, 45, 48, 49, 50, 52,
54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 66, 68, 98, 132, 147, 148, 157,
158, 160, 161, 169, 171, 172, 179,
184, 189, 200, 201, 206, 207, 208,
209, 214, 215, 216, 217, 219, 220,
221, 223, 229, 233, 237, 238, 239,
240

İsrailoğulları 15, 21, 24, 25, 26, 27,
28, 29, 35, 36, 42, 43, 44, 47, 62,
66, 69, 70, 73, 74, 76, 77, 85, 130,
134, 144, 157, 161, 162, 217, 219,
224, 225, 227, 228, 237

İtalyan faşizmi 172

J

Japon 148, 149, 159, 171, 172

Japon Nativist Şinto Dirilişi 148

Japonya 148, 172

Jean Calvin 29, 67

K

Karizmatik Otorite 145

Katolik Kilisesi 38

Katoliklik 37

Kerbela 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98,
99

Kızıldeniz 18

Kızılderililer 170, 171

Kilise 37, 38, 39, 61, 62, 64, 65, 66,
123, 130, 135, 136, 148, 155, 214,
224, 226, 227, 228, 237

Kolektif Kader 201

Kolektif Narsisizm 205, 206

Kolektif Seçilmişlik 61, 69, 208

Kolonyalizm 10, 172, 173, 242

Kore/-liler 172

Kral Tiridates 147

Kudüs 9, 25, 81, 98, 147, 159, 160,
219, 236

Kureyş 80, 84, 85, 86, 87, 88, 89,
126

Kurtuluş Doktrini 102
 Kut 14, 149, 152
 Kutsal antlaşma 147
 Kutsal Kitap 16, 31, 72, 147
 Kültürel Miras 149

L
 Lanetlenme 43
 Liberal Yahudi Düşünürler 59
 Louay Fatoohi 21

M
 Makabiler 147
 Mançurya 172
 Medeniyet Hiyerarşisi 176
 Medeniyet Misyonu 172, 242
 Mesih 25, 36, 37, 61, 62, 63, 64,
 65, 66, 67, 68, 111, 130, 203, 214,
 226, 228, 237
 Mevâlî 125, 127
 Mezhep 106
 Mısır 24, 25, 26, 29, 31, 42, 77,
 110, 117, 119, 149, 154, 162, 218
 Mısırlılar 30, 33
 Milliyetçilik 15, 18, 20, 82, 133,
 142, 146, 147, 155, 158, 172, 213,
 214, 216, 217
 Misyonerlik 39, 155
 Moses Hess 147
 Muhafazakâr (Conservative)
 Yahudilik 45, 46, 52, 53, 54, 60
 Muhammed Abduh 82, 107
 Müslüman/-lar 40, 41, 70, 72, 74,
 75, 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84, 90,
 102, 108, 109, 112, 113, 117, 120,
 123, 124, 126, 127, 129, 130, 132,
 134, 145, 149, 154, 155, 180, 182,
 183, 184, 189, 212, 225, 228, 229,
 238, 239, 241
 Myanmar 9, 180, 184, 245

N
 Nanking Katliamı 172

Napolyon Savaşları 22
 Nazi Almanyası 159, 164, 167, 171,
 180, 187, 200, 207, 214, 243
 Nazi ırkçılığı 11, 244
 Nazi ideolojisi 10, 18, 164, 180,
 243
 Nusayrî 121
 Nürnberg 168, 171

O
 Oğuz Kağan 149
 Oğuz Kağan Destanı 149
 On Emir 24, 25
 Orta Asya 81, 149
 Orta Çağ 14, 27, 28, 40, 44, 215,
 218, 221, 229, 239, 243
 Ortodoks 46, 47, 48, 49, 52, 58, 59,
 60, 68, 148, 154, 210
 Ortodoks Yahudilik 47, 48, 49, 59
 Oryantalizm 142, 144, 174, 176
 Osmanlı 81, 82, 89, 109, 111, 116,
 149, 151, 154, 156

Ö
 Ötekileştirme 103, 144
 Özel olma 9, 139

P
 Pakistan 108, 119, 193
 Pers 14
 Politik Paranoya 188

R
 Reformcu Yahudilik 49, 51
 Reformist Yahudilik 45, 50, 60
 Resmi Kilise 37
 Reşid Rıza 107, 108
 Reuven Firestone 21
 Ruanda 9, 11, 180, 183, 200, 241,
 243
 Rus 148, 154, 213
 Rus Ortodoksluğu 148

S
 Saadia Gaon 28, 32
 Saf Muhammedi İslam 121
 Salime Leyla Gürkan 21, 220
 ‘Seçilmiş Halk’ inancı 44, 47, 57,
 216
 Seçilmiş Halklar 146
 Seçilmişlik 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16,
 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25,
 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 35,
 41, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50,
 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68,
 69, 70, 72, 73, 75, 76, 78, 79, 80,
 83, 84, 85, 86, 87, 89, 90, 92, 93,
 94, 95, 96, 97, 98, 99, 102, 103,
 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111,
 112, 113, 115, 118, 120, 122, 123,
 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131,
 132, 133, 134, 136, 137, 138, 139,
 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146,
 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153,
 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160,
 161, 162, 165, 166, 167, 168, 169,
 170, 171, 173, 174, 175, 176, 177,
 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184,
 185, 186, 187, 188, 189, 190, 192,
 195, 196, 197, 198, 199, 201, 202,
 203, 204, 206, 207, 208, 209, 210,
 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217,
 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224,
 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231,
 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238,
 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245
 Seçilmişlik İnancı 47, 49, 52, 54,
 90, 99, 189, 190
 Seküler Üstünlük 162, 241
 Selefi/-lik 104, 107, 108, 109, 110,
 114, 117, 118, 119, 120, 122
 Sembolik Ölümsüzlük 201, 204,
 209
 Sembolik Sermaye 137

Sina 24, 25, 28, 45, 52, 130
 Siyah Afrikalılar 169, 171
 Siyonizm 10, 17, 35, 56, 59, 140,
 147, 159, 171, 172, 206, 216, 217,
 218, 219, 220, 223, 238
 Sosyal Darwinizm 10, 165, 166,
 167, 242
 Sosyal Kimlik Teorisi 10, 138, 239
 Soykırım 171, 178, 180
 Suudi Arabistan 110, 116, 119
 Sünnî/-ler 101, 102, 106, 107, 109,
 111, 115, 116, 121, 122, 123

Ş
 Şafîi 119
 Şii 80, 100, 101, 109, 129, 231
 Şii/-ler 76, 80, 90, 91, 92, 93, 94,
 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 107,
 110, 111, 116, 118, 120, 121, 122,
 123, 127, 128
 Şinto miti 149

T
 Tanah 23, 24, 26, 27, 29, 30, 31,
 32, 37, 39, 57, 216, 217
 Toplumsal Ayrımcılık 37
 T. Savaş Altınel 21
 Türkiye Cumhuriyeti 151
 Türk/-ler 80, 81, 82, 111, 126, 129,
 149, 151, 152, 153, 154, 156, 240

U
 Ulus-Devlet 161

Ü
 Ümmet Anlayışı 79

V
 Vadedilmiş toprak 18, 20, 161
 Vehhabi/-ler 109
 Velâyet 91, 96
 Venüs 14
 Vietnam 192

W

Weber 132, 136, 137, 140, 145, 240

Y

Yahudi/-ler 15, 16, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 69, 72, 73, 74, 75, 77, 78, 81, 85, 86, 96, 102, 123, 131, 132, 133, 144, 147, 150, 155, 168, 170, 171, 172, 179, 180, 182, 188, 195, 206, 207, 208, 212, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 233, 234, 235, 237, 238, 239, 240, 242

Yahudilerin Aşağı Statüsü 37

Yahudi Mezhepleri 44

Yahudi Zararlılığı 38

Yakın Doğu 69

Yamato 171, 172

Yaşayan İmam Mehdi 121

Yehuda 27, 32, 36

Yeniden Yapılanmacı

(Reconstructionist) Yahudilik 45,

46, 54, 55, 56, 59, 60

Yerli Amerikalılar 171

Yeşu 147

Yetmiş Millet 33, 34

Yezid 94, 95, 98, 121, 126

Yine Orta Çağ Avrupası 14

Yugoslavya 172, 183

Z

Zeus'un oğlu 14

Zillullah fi'l-Arz 151

SEÇİLMİŞLİĞİN TEO-POLİTİĞİ

Kutsaldan Modern İdeolojilere

Seçilmişlik: Bir Ayrıcalık mı, Bir Felaket mi?

Tarih, yalnızca seçilmiş olma arzusunun yarattığı umutlarla değil, aynı zamanda bu inancın köriklediği soykırımlar, savaşlar ve zulümlerle yazılmıştır. Kutsal metinlerde “sorumluluk” olarak başlayan bir ahit, modern çağın ideolojik söylemlerinde nasıl “üstünlük” iddiasına ve öteki-leştirilenin en yıkıcı gerekçesine dönüştü?

Bu çığır açıcı eser, Yahudilik, Hristiyanlık ve İslam'daki teolojik temellerden hareketle, seçilmişlik mitinin karanlık serüvenini aydınlatıyor. Kitap, Siyonizm, Amerikan İstisnacılığı, Sosyal Darwinizm ve hatta Nazi ırkçılığı gibi modern seküler ideolojilerin, bu kadim inancı nasıl araçsallaştırdığını gözler önüne seriyor.

Kolektif narsisizm, sosyal kimlik teorisi ve teopolitik anlatılar merceğinde incelenen bu çalışma; Gazze, Ruanda ve Bosna gibi çatışma bölgelerindeki şiddetin psikolojik ve sosyolojik köklerine iniyor. Seçilmişlik, bir kimlik ve iktidar meselesi olmaktan çıkıp, insanlığın ortak vicdanıyla hesaplaşması hâline geliyor.

Adaleti, merhameti ve insan kalmayı seçmek... Kitap, okuyucuyu üstünlük iddialarına karşı eleştirel bir bilinç geliştirmeye ve asıl seçilmişliğin evrensel etik sorumluluk olduğunu anlamaya davet ediyor.

Bu kitap, sadece bir inceleme değil, aynı zamanda vicdani bir çağrıdır.

ISBN 978-625-5905-94-9

9 786255 905949

